

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3189/2022. (IV. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Monori Járásbíróság 13.P.20.363/2018/60. számú ítélete, valamint a Budapest Környéki Törvényszék 3.Pf.20.742/2020/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője, dr. Kovács Zsolt Csaba ügyvéd útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, melyben a Budapest Környéki Törvényszék 3.Pf.20.742/2020/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és – a Monori Járásbíróság 13.P.20.363/2018/60. számú ítéletére is kiterjedő hatályú – megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a támadott bírósági határozatok sértik az Alaptörvény 28. cikkét, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdését. Az indítványozó megjelölte az Abtv. 26. § (1) bekezdését is, azonban jogszabályi rendelkezés alkotmányossági vizsgálatát nem kérte.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárás során megállapított tényállás a jelen alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából releváns főbb elemei a következőképpen foglalhatók össze.
- [3] 3. Az indítványozó mint az alapul fekvő, birtokvédelem tárgyában született jegyzői határozat megváltoztatása iránti per felperese és az alperes élettársakként éltek együtt egy ingatlanban, amely a nyilvántartás szerint 1/2-1/2 arányú közös tulajdonukat képezte. Kapcsolatuk megromlott, majd 2017 augusztusában tettelegességgig fajuló vita során mindketten sérüléseket szenvedtek. Ennek eredményeként az alperes – később érkező apja segítségével – az ingatlant néhány ingóságával együtt ideiglenesen elhagyta. A peres felek az alperes távozása előtt megbeszélték, hogy az alperes távozása nem végleges, az alperes időt kért a kapcsolatuk tisztázására. Az indítványozó ezt követően (2017 októberében) kérelemmel fordult a Vecsési Járási Hivatalhoz, hogy az alperes lakcímét fiktívvé nyilvánítsa, mivel az alperes elköltözését véglegesnek tekintette. A Vecsési Járási Hivatal határozatában az indítványozó bejelentése alapján az alperes állandó lakóhelyét érvénytelennek nyilvánította. A Vecsési Járási Hivatal az alperes kérelmére a határozatát PE-18/UK/5828-5/2017. számú határozatával megváltoztatta és az indítványozó lakcímrendezési kérelmét elutasította. Az indítványozó ezt követően az ingatlan zárjait lecserélte, így oda az alperes nem tudott bejutni, ezért a rendőrségtől ehhez segítséget kért, eredménytelenül. Erre figyelemmel az alperes birtokvédelmet kért a helyi jegyzőtől, amelyben kérte, hogy a jegyző kötelezze az indítványozót a perbeli ingatlan kapcsán az eredeti birtokállapot helyreállítására, az új zárhoz az alperes részére kulcs biztosítására és az indítványozó jövőbeni birtokháborítástól történő eltiltására, illetve használati díj fizetésére is. A jegyző I/222-4/2018. szám alatti határozatával az alperes birtokvédelmi kérelmének helyt adott, ugyanakkor a használati díj fizetését célzó kérelmét elutasította. A jegyző határozatával szemben, az alperes birtokvédelmi kérelmének teljes elutasítása iránt az indítványozó terjesztett elő keresetet, amelyben vitatta, hogy az alperes sérelmére birtokháborítást követett volna el, aki az indítványozó állítása szerint a birtoklásával önként és véglegesen felhagyott.
- [4] 4. Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Ítélete indokolásában a birtokvédelmet szabályozó anyagi jogi rendelkezések, illetve a bizonyításra vonatkozó eljárási szabályok felhívása után kiemelte, hogy az indítványozó a peres eljárás során az ingatlan alperes általi elhagyásának körülményeire vonatkozóan többször, egymásnak is ellentmondó előadásokat tett, nem tudta kétséget kizáró módon bizonyítani, hogy az alperes önként és a visszatérés szándéka nélkül költözött ki az ingatlanból. A tanúvallomások közül az indítványozó anyjának vallomását kirekesztette a bizonyítékok közül azzal, hogy vonatkozásában nem állnak fenn a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 292. §-a szerinti általános feltételek, a per-

anyagot a tanú már a vallomása megtétele előtt ismerte, a fiával a korábbi tárgyalásokon elhangzottakat megvitatta.

- [5] Az ítélet ellen elsődlegesen annak megváltoztatása, keresetének történő helytadás, az alperes birtokvédelmi kérelmének elutasítása, másodlagosan a terhére megállapított perköltség leszállítása iránt az indítványozó terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezése lényegi indoklásában megismételte az elsőfokú eljárásban is előadott érveit. A Budapest Környéki Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, indoklásában megerősítve többek között az alperes elköltözésének átmeneti jellegére vonatkozó érveket.
- [6] 3. Az indítványozó a fenti előzményeket követően benyújtott alkotmányjogi panaszában, valamint annak – hiánypótlásra történt felhívását követő – kiegészítésében azt kifogásolta, hogy sem az elsőfokú bíróság, sem az annak ítéletét helybenhagyó Törvényszék nem alkotmánykonform módon, az Alaptörvény 28. cikkével összhangban értelmezte a Pp. 292. §-át, valamint figyelmen kívül hagyta, hogy a Pp. 263. §-ával összefüggésben milyen alkotmányos korlátok vannak. Az indítványozó szerint a bizonyítási eljárás során az eljáró bíróságok *contra legem* és alaptörvény-ellenesen értelmezték a Pp. bizonyításra, valamint tényállás megállapítására vonatkozó rendelkezéseit, ezáltal megsértették az Alaptörvényben biztosított tisztességes bírósági eljárás követelményét. Sérelmesnek tartja az indítványozó, hogy édesanyja, mint közeli hozzátartozó tanúvallomását a bíróság kizárta a bizonyítékok közül, míg az alperesi oldalon nem: az alperes édesapjának tanúvallomását bizonyítékként vette figyelembe. Álláspontja szerint a fegyverek egyenlősége elvének az felelt volna meg, ha az alperesi édesapa tanúvallomását is kizárta volna a bíróság a tanúvallomások közül. Álláspontja szerint adott esetben, ha az alperesi közeli hozzátartozó vallomását is kizárta volna a bíróság, akkor még valószínűsíteni sem tudta volna az alperes az állítását. A fentieken túl az indítványozó szerint az elsőfokú bíróság indokolás nélkül mellőzte („meg sem említette ítéletében”) egy másik tanú (kertszomszéd) vallomását. Végül sérelmesnek tartja az indítványozó azt is, hogy az elsőfokú bíróság egy helyen a régi polgári perrendtartásról szóló törvényre hivatkozik ítéletében, valamint az eljáró bíróságok a bizonyítékok értékelése során nem indokolták kellőképpen ítéleteiket.
- [7] 4. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [8] Az Alkotmánybíróság vizsgálata eredményeként megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem fogadható be.
- [9] 4.1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt rámutat az alábbiakra. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele, hogy az indítványozó valamely Alaptörvényben biztosított joga sérelmére hivatkozzon [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont, 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segédszabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani [például: 3152/2019. (VI. 26.) AB végzés, Indokolás [19]; 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]]. Az Alkotmánybíróság ezért megállapította, hogy az indítvány e vonatkozásban nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti követelményt.
- [10] 4.2. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.

- [11] Az Alkotmánybíróság az indítvány alapján vizsgálta, hogy a támadott bírósági döntések a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot sértik-e, egyrészt az indítványozó által megjelölt bizonyíték kirekesztése által, másrészt az indokolt bírói döntéshez való jog sérelmén keresztül.
- [12] Az Alkotmánybíróság a következőre mutat rá. Az elsőfokú bíróság kifejezetten utalt arra ítélete indokolásában, hogy az indítványozó édesanyjának a tanúvallomását miért rekesztette ki a bizonyítékok közül. A bíróság rögzítette, hogy a tanú a meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy – szemben az indítványban állítottakkal – a peranyagot ismeri, ezen felül a tárgyaláson történeteket a fia, az indítványozó részletesen elmesélte neki, és együtt megvitatták, így a tanú vonatkozásában nem állnak fenn a Pp. 292. §-a szerinti általános feltételek. A támadott bírósági határozatokból megállapítható továbbá az is, hogy az eljáró bíróságok az ügyben tisztázandó alapvető kérdésre, miszerint véglegesnek tekinthető-e az alperes elköltözése az ingatlanból, megnyugtató módon, bár kétségtelenül az indítványozó álláspontjával nem egybeváogóan, választ adtak. E tekintetben az Alkotmánybíróság hangsúlyozza: a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása (lásd például: 30/2014. (IX. 30.) AB határozatban, Indokolás [89]).
- [13] 4.3. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon (lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]). Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja azt sem, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat (lásd például: 3237/2012. (IX. 28.) AB végzés; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]).
- [14] Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy az indítványozó ténylegesen a vele szemben hozott bírói döntések törvényességi, és nem alkotmányossági kritikáját fogalmazta meg. Az Alkotmánybíróság szerint az alkotmányjogi panaszban rögzített érvek nem alkalmasak arra, hogy a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét felvessék vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést megalapozzanak.
- [15] 5. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában, 52. § (1b) bekezdés b) pontjában, továbbá az Abtv. 29. §-ában foglalt követelményeknek, ezért nem fogadható be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. március 29.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
előadó alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1861/2021.

